Openbaar

essent

Willemsplein 4
5211 AK ,s-Hertogenbosch

Zaaknummer: ACM/23/182621
Zienswijze tijdgebonden nettarieven

29/05/2024

Inleiding
Essent vind het een stap in de goede richting dat er een voorstel ligt voor tijdgebonden nettarieven om te komen tot een eerlijker en beter tarief voor aangeslotenen die hun transportbehoefte flexibel willen en kunnen aanpassen. De huidige hoge stijgingen van de nettarieven brengen een reëel risico dat belangrijke technieken in de energietransitie, zoals energieopslag en -conversie, niet van de grond komen en mogelijke verduurzamingsinitiatieven (van fossiele, naar duurzame productieprocessen) worden mogelijk afgeremd. Terwijl deze technieken belangrijk zijn om de maatschappelijke kosten lager te houden.Daarnaast bestaat op dit moment een ongelijk speelveld met andere landen binnen de Europese Unie, waar een hogere korting of vrijstelling geldt voor deze technieken. Dit zorgt ervoor dat investeringen in energieopslag naar het buitenland vertrekken en de realisatie van batterijen in het elektriciteitsnet in Nederland achterblijft. Wij benadrukken dan ook het belang om de nettarievenmethodiek in Europees verband snel verder te harmoniseren om eerlijke concurrentie te waarborgen. Het is van cruciaal belang dat tariefstructuren geen onnodige belemmeringen vormen voor innovatie en de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem waarin energieopslag in elektriciteit, warmte en moleculen een sleutelrol speelt.

Essent wil graag gebruik maken van de mogelijkheid om inhoudelijk in te gaan op het voorstel.

De voorgestelde maandelijkse weging zorgt ervoor dat een aangeslotene op het (extra)hoogspanningsnet de kWmaxgewogen moet betalen die geldt binnen het piekmoment van diens verbruik. Met dit systeem zou een aangeslotene een hoge rekening kunnen krijgen ondanks maximale inspanningen om het net te ontlasten. Dit maakt de voorgestelde weging rigide en vatbaar voor technische of menselijke fouten.

Om dit te voorkomen kan er worden gedacht aan het invoeren van een marge of bandbreedte, waarbij een aangeslotene vooraf aangeeft welk tijdsvenster zij die week of maand nastreeft. Vervolgens kan een maximum aantal van bijvoorbeeld drie overschrijdingen per maand worden toegestaan. Meer fundamenteel mist er in het huidige voorstel een protocol waarin staat hoe aangeslotenen bezwaar kunnen maken wanneer aantoonbaar sprake is van een aanwijsbare fout of onvrijwillige uitzondering op diens transportgebruik in de daluren.

Onbalans
Verder is er een ander probleem dat zich voordoet. In de piekuren, die nu relatief duur zijn dient ook onbalans weggewerkt te worden. Door af te rekening op het hoogste tarief dat gebruikt gaat worden zal iedereen die hieraan meedoet de onbalans niet meer wegwerken omdat je dan dus iedere maand het hoge tarief betaalt. Er wordt op deze manier een nieuw probleem gecreëerd, namelijk een reducering van de flexibiliteit om de landelijke onbalans, en daardoor de landelijk maatschappelijke kosten, te minimaliseren. Als er wordt uitgegaan van een gewogen gemiddelde zullen er meer marktpartijen op instappen. Nu is het niet aantrekkelijk omdat je iedere maand wel minimaal één keer het hoge tarief zult aantikken. Het is dan nog duurder (voor een batterij) dan de huidige en toekomstige “niet tijdsgebonde” nettarieven.

Regionale netbeheerders
Op dit moment wordt voorgesteld om tijdgebonden tarieven enkel nog toe te passen op het (extra)hoogspanningsnet. Essent vindt het belangrijk dat het beleid van de landelijke en regionale netbeheerders gestroomlijnd worden, dit om oneerlijke concurrentie te voorkomen en de kostenproblematiek niet te verschuiven naar een ander netvlak. Hoewel we begrijpen dat de complexiteit en bemetering van de regionale netten hierin een belangrijke factor is, vragen we de netbeheerders en de ACM om nu al met de sector in gesprek te gaan over de mogelijkheden. Minister Jetten heeft aangegeven dat ook de regionale netbeheerders met een voorstel moeten komen. Het zou goed zijn als de ACM een deadline stelt voor de

regionale netbeheerders om met een voorstel te komen, bijvoorbeeld eind 2024. Hierin moet worden meegenomen hoe wordt omgegaan met de interactie tussen lager en hoger gelegen netvlakken. En hoe netbeheerders pro-actief bekijken hoe een batterij kan helpen om deze verschillende profielen op elkaar te laten aansluiten.

Optimalisatie
Essent vindt om flexibel netgebruik te belonen, het goed om optimalisatie te stimuleren. De gekozen wegingsfactoren in de voorgestelde tijdsvensters van 10% lijken wat ruim en zijn statisch. Het zou goed zijn als er een meer fijnmazige uitwerking komt, bijvoorbeeld met vaste prijzen per uur die zomer en winter verschillend zijn en na een jaar weer aangepast worden op de belasting.
Essent is ook een voorstander van een locatie afhankelijke tarieven. Essent pleit dan ook voor een verdere differentiatie van tarieven op basis van het daadwerkelijke capaciteitsgebruik van het net. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door het invoeren van volledig variabele tarieven die gekoppeld zijn aan de beschikbare capaciteit op verschillende momenten en locaties in het net. We vragen de ACM om een vooruitblik te geven in de toekomstverwachtingen van de tijdgebonden tarieven en de mate waarin deze meer dynamisch zullen worden. Essent heeft wel een vraag op welke termijn dit ingevoerd kan worden.
De bepaling van de netbelasting in de verschillende tijdsvensters is gebaseerd op data vanuit het ENTSO-e Transparency Platform. Het wordt echter niet duidelijk over welke (recente) periode de gegevens zijn genomen. Gaat het hier over maandgemiddelden, is er een 'worst case' dag uitgekozen of is er een andere methode toegepast? Meer transparantie over de methode van het vaststellen van de tijdvensters is wenselijk.

In het voorstel wordt de aandacht gevestigd op het effect dat de tijdgebonden tarieven kan hebben op het piekgebruik (de systeempiek). Daarbij wordt gesteld dat de actuele informatie over de pieken en tijdsvensters op het net jaarlijks wordt gerapporteerd aan de hand van de ENTSO-e data. Welke verwachtingen zijn er nu al over het effect dat het voorstel gaat hebben op het piekverbruik? Hoe wordt ermee omgegaan als er een substantiële verschuiving van de piek zou plaatsvinden?
Ook is Essent benieuwd hoeveel er nu al inzichtelijk is over de beoogde efficiëntievoordelen die worden behaald met het voorstel. Wat is er nu al bekend over de doeltreffendheid van de voorgestelde financiële prikkels? Wat is het effect van locaties van aangeslotenen hierin?

Evaluatie
Essent is blij met het voorstel om deze regeling jaarlijks te evalueren op de effectiviteit zolang de korting evenredig stijgt met de transporttarieven zodat de korting niet teniet gedaan wordt.
We stellen voor om de evaluatie te betrekken in de Monitor Leveringszekerheid, in samenhang met de andere voorstellen die momenteel worden beoordeeld om het net efficiënter te benutten (zoals de alternatieve transportrechten). Daarbij benadrukken we dat een meer fijnmazige en dynamische aanpak voor de opslagsector gewenst is en een logische vervolgstap zou zijn op het kostenreflectiever maken van de tariefstructuur. Het is essentieel dat alle belanghebbenden, waaronder netbeheerders, energieleveranciers-of producenten, consumenten en overheidsinstanties, actief betrokken worden bij de verdere ontwikkeling en implementatie van het tariefsysteem. Transparante communicatie en samenwerking zijn cruciaal om draagvlak te creëren en de effectiviteit van het systeem te waarborgen. Het voorstel is dan ook om de effecten van de tijdgebonden tariefstructuur bij het evaluatiemoment jaarlijks opnieuw te agenderen in het (i)GEN. Het is van belang dat de netbeheerders meer transparantie bieden over de verwachte ontwikkeling van de verschillende kostencomponenten binnen de tarieven. TenneT heeft hiervoor onlangs een eerste aanzet gegeven, het zou goed zijn als de regionale netbeheerders dit voorbeeld volgen.
Tot slot benadrukt Essent het belang van het beperken van administratieve lasten voor netgebruikers bij de implementatie van het nieuwe tariefsysteem. Dit omvat onder andere het vereenvoudigen van de rapportagevereisten en het minimaliseren van de nalevingskosten voor alle betrokken partijen.